

**LAHATSORATRA MIKASIIKA AN'I MADAGASIKARA AO AMIN'NY
TATITRA MOMBA NY FANONDRA NANANA OLONA AN-TSOKOSOKO
HO AN'NY TAONA 2007**

MADAGASIKARA (SOKAJY 2)

Madagasikara dia firenena ahitana ankizy niharan'ny fanondranana olona an-tsokosoko ao an-toerana, mba hoterena hiasa sy hivaro-tena. Ahiana ny fisian'ny fanondranana antsokosoko

ankizy tambanivohitra mba hanao asa an-tery eo amin'ny sehatry ny fitrandrahana harena an-kibon'ny tany, mpiasa an-trano, mpivaro-tena, ary mpivaroboankazo mandehandeha. Misy ny olana momba ny fizahan-tany mamoafady any amin'ireo tanàna amoron-tsiraka toa an'i Toamasina, Nosy Be, ary Diego Suarez, izayahitana ankizy maro mivaro-tena. Ny sasany amin'ireny ankizy ireny dia nalaina teto Antananarivo renivohitra, rehefa nofitahina fa hiasa hanao mpandroso sakafy sy mpanadio trano, saingy noterena hivaro-tena any amoron-tsiraka taty aoriania. Nisy ny tatitra momba ny fanondranana olona an-tsokosoko miafara amin'ny fanerena hivarotena, izay nahitana tsikombakomban'ny fianakaviana, mpamily fiarakaretsaka sy mpitarika posy, namana, mpitari-dàlana mpizahatany sy mpiasa amin'ny trano fandraisam-bahiny.

Tsy manaraka ny fenitra farafahakeliny ho an'ny famongorana ny fanondranana olona an-tsokosoko ny Fitondrana Malagasy; saingy hita fa manao ezaka maro hanatrarana izany tanjona izany. Nahavita ezaka ny fitondrana teo amin'ny fanavaozana ireo lalàna miaro ny ankizy amin'ny fanondranana olona an-tsokosoko miafara amin'ny fanerena hivaro-tena, sady manasazy ireo nanery ankizy hanao izany. Nisy koa ny fe-petra noraisina hanasaziana ireo mpizaha tany vahiny voampanga ho nanery ankizy hiasa teto Madagasikara. Ho fampandrosoana ireo ezaky ny fitondrana hiadiana amin'ny fanondranana olona an-tsokosoko, dia tokony hampandany sy hampihatra lalàna miditra amin'ny antsipirihany ny fitondrana mba hiadiana amin'ny fanondranana olona antsokosoko, hametraka rafitra osifialy ho azon'ireo tompon'andraikitra amin'ny fampiharana ny lalàna hampiasaina mba hanoroan-dàlana ireo niharan'ny fanondranana olona an-tsokosoko ho an'ny rafitra ahazoany mandray fanampiana, hanao fanadihadiana ary hitory izay tompon'andraiki-panjakana ahiana ho niray tsikombakomba tamin'ny mpanondrana olona an-tsokosoko na nandray kolikoly mba tsy hanasazy heloka mifandraika amin'ny fanondranana olona an-tsokosoko.

Fitoriana

Nandritra ny vanim-potoana voakasiky ny tatitra dia nahitana fihatsarana ireo ezaka mikendry ny fampiharana ny lalàna manan-kery eto Madagasikara mba hiadiana amin'ny fanondranana olona an-tsokosoko. Tsy voararan'ny lalàna manan-kery eto Madagasikara ny fanondranana olona an-tsokosoko hivaro-tena, saingy azo atao ny manenjika ireo mpanondrana olona an-tsokosoko amin'ny alàlan'ireo didy aman-dalàna isan-karazany mandrara ny fampirisihana zaza tsy ampy taona hivaro-tena, mandrara ny "pédophilie", ny fampirisihana olona hivaro-tena ary ny fitaka eo amin'ny fandraisana mpiasa. Tamin'ny taona 2006 no voarafitry ny Ministeran'ny Fitsarana, ary neken'ny komity

misahana izany ao amin'ny fitondrana, ny volavolan-dalàna izay, rehefa mihatra, hiaro ireo ankizy niharan'ny fanerena hivaro-tena sady hanasazy ireo olon-dehibe tratra nanery ankizy hivaro-tena. Nisy ihany koa ny didy hitsivolana narafitry ny Ministera, ka itanisana ireo endrika ratsy indrindra isehoan'ny fampiasana zaza tsy ampy taona, anisan'izany ny fivarotan-tena, ny fanandevozana ao an-tokatrano ary ny asa an-tery. Nisy komisiona nanomboka niasa tamin'ny volavolan-dalàna iray mikendry ny hampifanarahana ireo lalàna eto an-toerana amin'ny Fifanarahana'ny Firenena Mikambana momba ny Heloka Mirindra Mahasahaha Firenena Maro, ka ahitana sazy hentitra sy andàlana momba ny fandroahana hody an-tanindrazana, izay azo ampiharina amin'ireo mpanondrana olona an-tsokosoko. Tany Nosy Be, dia nisy mpizaha tany mamoafady Frantsay roa voampanga ho nanodinkiodina zaza tsy ampy taona nandritra ny vanimpotoana voakasiky ny tatitra. Voaheloka izy ireo ary voaroaka hody any an-tanindrazany taty aoriana. Tany amin'ny faran'ny taona 2006, dia nisy mpizaha tany Suisse voahelokahigadra dimy taona noho ny "pédophilie". Ho fampiharana ny fitsipika iray mandrara ny fidiran'ny zaza tsy ampy taona any amin'ny efitrano filanonana amin'ny alina, dia nanao fisavana indray mandeha isam-bolana teo ho eo ny polisy tany amin'ny tanàn-dehibe, ka izay zaza tsy ampy taona tratrany dia nomeny toromarika aloha vao nampodiany tany amin'ny ray aman-dreniny.

Noho ny kolikoly izay miorim-paka amin'ny hasarotan'ny fiainana, ny fanerena ankolaka ataon'ny mponina, na ny tahotra ny hanao hadisoana hitera-boka-dratsy eo amin'ny fifandraisana iraisam-pirenena, dia matetika ny polisy sy ny mpitsara eto antoerana no tsy sahy manenjika ireo vahiny manao "pédophilie". Nitatitra ny tompon'andraikitra sasany fa misy ny fanerena an-kolaka ataon'ny ataon'ireo ray amandreny nanery zaza tsy ampy taona hivaro-tena mba hamahanana ny fianakaviana iray manontolo. Misy ny fiofanana notontosain'ny Ministeran'ny Fitsarana ho an'ny mpitsara niisa 100 mikasika ny rafitra azo ampiasaina hiatrehana ny olana momba ny fanondranana olona an-tsokosoko. Ny Sekreteram-panjakana misahana ny Filaminambahoaka kosa dia nanofana tompon'andraikitra amin'ny fampiharana ny lalàna miisa 744 mikasika ny zo sy fierovana ny zaza tsy ampy taona.

Fiarovana

Notohizan'ny Fitondrana ny ezaka ara-drariny nataony hanampiana ireo niharan'ny fanondranana olona an-tsokosoko, ka zaza tsy ampy taona niisa 90 niharan'ny fanerena hiasa sy hivaro-tena no navotany nandritra ny taona. Ny 50 tamin'ireo zaza ireo dia nampidirina tany amin'ny Centre d'Accueil teto Antananarivo sy Toamasina, ary ankizy 36 no naverina nianatra indray. Ankizy 20 hafa kosa nonofidiana hanaraka fampianaranana manokana, ary ankoatr'izay dia mbola nisy ankizy 20 bebe taona kokoa nofantenana hanaraka fanofanana ara-kasa sy nampiridina hiasa tany amin'ny orinasa mpanondrana entana any ivelany. Tany amin'ireo Centre d'Accueil ireo dia nahitana mpitsabo izay nanome fitsaboana sy torohevitra ho an'ireo niharan'ny fanondranana, ary nisy ny fanofanana ara-kasa nomen'ireo mpianara-maso momba ny asa. Tamin'ny volana Septambra dia nisy ny Centre d'Accueil fahatelo nosokafana tany Toliara. Tsy nosazian'ny fitondrana ireo niharan'ny fanondranana olona an-tsokosoko noho ny fandikan-dalàna nataony vokatry ny nanondranana azy an-tsokosoko, ary nampirisihiny ireto farany mba hanolo-tànana mandritra ny fanadihadiana sy fitoriana ireo nanondrana

azy ireo an-tsokosoko. Niara-nientana ny Ministeran'ny Fitsarana sy ny Ministeran'ny Mponina mba hanangana ivon-toerana roa mpanome torohevitra ho an'ireo niharany fanerena zaza tsy ampy taona hiasa. Niara-niasa ihany koa ny Ministeran'ny Mponina sy ny UNICEF mba hanolotra fanampiana ara-teknika ho an'ny tamba-jotra miisa 11 misahana ny fiarovana ny ankizy, izay nahitana biraom-panjakana, tompon'andraikitra momba ny fampiharana ny lalàna, ary ikambanana tsy miankina maro izay nanome torohevitra ho an'ireo ankizy nisy nanery hiasa sy hivaro-tena, ary namerina azy ireny tany anivon'ny fiaraha-monina. Nisy ohatra ny tamba-jotra iray tany Diego Suarez, izay misahana ny raharaha mikasika ny fivarotan-tena ataon'ny zaza tsy ampy taona, hatrany amin'ny fitarainana voalohany indrindra, mandalo amin'ny fiatrehana fitsarana, ka hatrany amin'ny fitsaboana sy torohevitra momba ny lalàna ho an'ny ireo niharany fanerena.

Fisorohana

Nisy ireo hetsika fampahafantarana nakotroka izay nanaitra bebe kokoa hatrany ny sain'ny besinimaro ny amin'ny olana mikasika ny fanondranana olona an-tsokosoko. Tamin'ny volana Aogositra dia nalefan'ny Ministeran'ny Fitsarana teto an-drenivohitra ilay horonan-tsary mikasika ny fanerena ankizy hivaro-tena, anisan'izany ny fanondranana ankizy an-tsokosoko, avy any ambanivohitra hankaty andrenivohitra. Nisy koa ny fanofanana fanairana nokarakarain'ny Ministeran'ny Fizahan-tany tao anatin'ny hetsika ara-kolotsaina, ho an'ny mpiasa miisa 250 eo amin'ny sehatry ny fizahan-tany, sy ho an'ny vehivavy sy ankizy mety hiharan'ny fanondranana olona an-tsokosoko, tany amin'ny tanàna niisa fito manerana ny firenena. Ny Ministeran'ny Serasera ihany koa dia nanaparitaka sary lehibe mampita hafatra manohitra fizahan-tany mamoafady tany amin'ny biraon'ny paositra miisa 150, ary nandefa horonan-tsary mikasika ny loza mitatao entin'ny fivarotan-tena ataon'ny zaza tsy ampy taona, tany amin'ny sekoly maro manerana ny firenena. Tetsy an-daniny ny Sekreteram-Panjakana Misahana ny Filaminam-bahoaka dia nanatontosa fandaharana mikasika ny fanerena zaza tsy ampy taona hiasa sy hivaro-tena, ho an'ny mpianatra miisa 17.700, mpitondra fanjakana miisa 75, mpampianatra 22 ary ray manan-dreny miisa 100. Nisy koa ny fanabeazana nomeny mikasika ny lalàna miaro ny ankizy, ho an'ny mpitantana trano fandraisam-bahiiny niisa 35 sy tany amin'ny tanàna miisa 24 voatondro ho "faritra mena" eto Antananarivo. Ny Ministeran'ny Fanabeazana indray dia nanatontosa atrikasa momba ireo endrika ratsy indrindra isehoan'ny fampiasana zaza tsy ampy taona, ho an'ny sekoly 152 sy fikambanan'ny ray aman-dreny niisa 87, ary namokatra lahatsoratra ho an'ny gazety, fandaharana ho an'ny radio ary fampahafantarana amin'ny alàlan'ny fahitalavitra. Ny Ministeran'ny Tanora sy ny Fanatanjahan-tena kosa dia nizara taratasy kely fampahafantarana, sary lehibe ary "banderole" manentana ny fiandrasana alohan'ny hidirana amin'ny firaisana ara-nofo sy mampahafantatra ireo torohevitra azo raisina, ho an'ny tanora miisa maherin'ny 78.000.